

СПРАВА «ПОГОРЄЛОВ ПРОТИ УКРАЇНИ»

(CASE OF POGORYELOV v. UKRAINE)

(заява № 19062/15)

Стислий виклад рішення від 13 жовтня 2022 року

08 січня 2014 року за твердженнями заявника його примусово госпіталізували до Вінницької обласної психоневрологічної лікарні (далі – лікарня).

Після поміщення до лікарні заявника оглянув черговий лікар-психіатр, який дійшов висновку, що він страждав на шизоафективний розлад і потребував госпіталізації, оскільки за відсутності лікування його психічний стан міг значно погіршитися. Згідно з твердженнями заявника він не давав згоди на огляд та відмовився від госпіталізації.

Пізніше того ж дня заявника оглянула комісія лікарів-психіатрів. В анамнезі акта комісії вказано посилення поведінки заявника, описану його сестрою, і зазначено, що він так поведився протягом останніх двадцяти років. Комісія дійшла висновку, що заявник страждав на гострий поліморфний психотичний розлад, у зв'язку з чим він не міг повністю усвідомлювати свої дії та становив небезпеку для себе та своїх рідних. Комісія призначила примусову госпіталізацію та лікування в режимі суворого нагляду.

Того ж дня лікарня звернулася до Вінницького міського суду (далі – міський суд) із заявою про надання дозволу на госпіталізацію заявника у примусовому порядку.

10 січня 2014 року заявника виписали з лікарні в залі суду, як стверджувалося, у зв'язку з відсутністю своєчасного рішення суду про його госпіталізацію. Клопотання лікарні про відкликання заяви про госпіталізацію заявника у примусовому порядку було задоволено, а провадження закрито.

Заявник подав цивільний позов проти станції швидкої медичної допомоги та лікарні, оскаржуючи законність його психіатричних оглядів і примусової госпіталізації. 12 вересня 2014 року суд частково задовольнив позов заявника, встановивши, що тримання його в лікарні після звернення нею до міського суду про надання дозволу на госпіталізацію заявника у примусовому порядку було протиправним, оскільки не було санкціоновано рішенням суду. Апеляційний суд Вінницької області, скасувавши рішення міського суду від 12 вересня 2014 року та залишивши позов заявника без задоволення повністю. Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних і кримінальних справ відмовив у відкритті касаційного провадження за касаційною скаргою заявника.

До Європейського суду з прав людини (далі – Європейський суд) заявник скаржився за підпунктом «е» пункту 1 статті 5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція), що його примусове поміщення до психіатричного закладу 08 січня 2014 року було незаконним, а також за статтею 8 Конвенції на порушення його права на повагу до приватного життя у зв'язку з медичним оглядом та примусовою госпіталізацією протягом двох днів у психіатричній лікарні.

Розглянувши скаргу заявника Європейський суд зазначив, що національні органи влади не провели незалежну перевірку, чи становив заявник насправді будь-яку реальну небезпеку для когось та дійшов висновку, що жодна з характеристик, наданих комісією лікарів-психіатрів стосовно заявника, не свідчить, що заявник становив для когось небезпеку. Наявні медичні докази та судові рішення також не містять пояснення, чому або як психічний стан заявника міг значно погіршитися за відсутності примусового стаціонарного лікування. З огляду на зазначене Європейський суд дійшов висновку, що було порушення пункту 1 статті 5 Конвенції.

Європейський суд дійшов висновку, що він розглянув основні юридичні питання, порушені в цій заяві, і немає потреби у винесенні окремого рішення щодо скарги заявника за статтею 8 Конвенції.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

«1. Оголошує прийнятною скаргу за пунктом 1 статті 5 Конвенції;

2. Постановляє, що було порушено пункт 1 статті 5 Конвенції.

3. Постановляє, що немає необхідності розглядати скаргу за статтею 8 Конвенції;

4. Постановляє, що:

(a) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити заявнику такі суми, які мають бути конвертовані в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу:

(i) 3 000 (три тисячі) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися, в якості відшкодування моральної шкоди;

(ii) 721 (сімсот двадцять один) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися заявнику, в якості компенсації судових та інших витрат, які мають бути сплачені безпосередньо на банківський рахунок представника заявника, пані Н. Гурковської;

(b) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (simple interest) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти.